A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2015. október 29.*

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — 93/13/EGK irányelv — Jelzálogkölcsönre vonatkozó szerződés — Tisztességtelen feltételek — Végrehajtási eljárás — Járulékos kifogás — Jogvesztő határidők”

A C-8/14. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Juzgado de Primera Instancia nº4 de Martorell (martorelli 4. sz. elsőfokú bíróság, Spanyolország) a Bírósághoz 2014. január 10-én érkezett, 2013. október 28-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **BBVA SA**, korábban Unnim Banc SA

és

Pedro Peñalva López,

Clara López Durán,

Diego Fernández Gabarro között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Tizzano, a Bíróság elnökhelyettese, az első tanács elnökeként eljárva, F. Biltgen, A. Borg Barthet, E. Levits (előadó) és S. Rodin bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: M. Ferreira,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2015. február 11-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a BBVA SA, korábban Unnim Banc SA képviseletében J. Rodríguez Cárcamo és B. García Gómez abogados,

– P. Peñalva López, C. López Durán, valamint D. Fernández Gabarro képviseletében M. Alemany Canals, A. Martínez Hiruela, T. Moreno és A. Davalos abogados,

– a spanyol kormány képviseletében M. J. García-Valdecasas Dorrego, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: spanyol.

– az Európai Bizottság képviseletében J. Baquero Cruz és M. van Beek, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2015. május 13-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (HL L 95., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 288. o.) 6. és 7. cikkének az értelmezésére irányul.

2 E kérelmet a BBVA SA, korábban Unnim Banc SA (a továbbiakban: BBVA) és D. Fernández Gabarro, P. Peñalva López, valamint C. López Durán között az ez utóbbiak által egy gépkocsi-beállóhelyen és egy fedett gépkocsitárolón fennálló jelzálogjog érvényesítésével szemben benyújtott kifogás tárgyában folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„A tagállamok előírják, hogy fogyasztókkal kötött szerződésekben az eladó vagy szolgáltató által alkalmazott tisztességtelen feltételek a saját nemzeti jogszabályok rendelkezései szerint nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve, és ha a szerződés a tisztességtelen feltételek kihagyásával is teljesíthető, a szerződés változatlan feltételekkel továbbra is köti a feleket.”

4 A 7. cikk (1) bekezdése az alábbiak szerint került megfogalmazásra:

„A tagállamok a fogyasztók és a szakmai versenytársak érdekében gondoskodnak arról, hogy megfelelő és hatékony eszközök álljanak rendelkezésre ahhoz, hogy megszüntessék az eladók vagy szolgáltatók fogyasztókkal kötött szerződéseiben a tisztességtelen feltételek alkalmazását.”

A spanyol jog

5 A jelzálogkölcsön-adósok védelmének megerősítését, az adósság átütemezését és a szociális bérlakásokat célzó intézkedésekről szóló, 2013. május 14–i 1/2013. törvény (Ley 1/2013, de medidas para reforzar la protección a los deudores hipotecarios, reestructuración de deuda y alquiler social; a BOE 2013. május 15-i 116. száma, 36373. o.) módosította a pénzügyi és költségvetési, valamint a kutatás, a fejlesztés és az innováció támogatására irányuló sürgős intézkedésekről szóló, 2013. június 28-i 7/2013. törvényrendelet (decreto-ley 7/2013, de medidas urgentes de naturaleza tributaria, presupuestarias y de fomento de la investigación, el desarrollo y la innovación; a BOE 2013. június 29-i 155. száma, 48767. o.) által módosított polgári perrendtartásról szóló, 2000. január 7-i törvényt (Ley de Enjuiciamiento Civil, a BOE 2000. január 8-i 7. száma, 575. o., a továbbiakban: polgári perrendtartásról szóló törvény).

6 Az 1/2013. törvény negyedik átmeneti rendelkezése (a továbbiakban: vitatott átmeneti rendelkezés) az 1/2013. törvény hatálybalépését megelőzően indult és még le nem zárult végrehajtási eljárásokra vonatkozik. E rendelkezés a következőképpen került megfogalmazásra:

„(1) A [polgári perrendtartásról szóló törvény] jelen törvénnyel bevezetett módosításait az annak hatálybalépésekor már megindított végrehajtási eljárásokban kizárólag a még hátralévő végrehajtási intézkedések vonatkozásában kell alkalmazni.

(2) A jelen törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő azon végrehajtási eljárásokban azonban, amelyekben a [polgári perrendtartásról szóló törvény] 556. cikkének (1) bekezdésében a kifogás előterjesztésére előírt tíznapos határidő már lejárt, a végrehajtás alá vont személyek egy hónapos jogvesztő határidőn belül járulékosan rendkívüli kifogást emelhetnek a [polgári perrendtartásról szóló törvény] 557. cikke (1) bekezdésének 7. pontjában és a 695. cikke (1) bekezdésének 4. pontjában foglalt új megtámadási okokra hivatkozással.

Az egy hónapos jogvesztő határidőt a jelen törvény hatálybalépését követő naptól kell számítani, és a felek által járulékosan emelt kifogás az eljárás addig tartó felfüggesztésével jár, amíg a kifogásról nem határoztak a [polgári perrendtartásról szóló törvény] 558. és azt követő cikkei, valamint a 695. cikke szerint.

A jelen átmeneti rendelkezés minden olyan végrehajtási eljárásra alkalmazandó, amely nem azzal zárult le, hogy az ingatlant a [polgári perrendtartásról szóló törvény] 675. cikke alapján a szerző fél birtokába adták.

(3) Hasonlóképpen, azon folyamatban lévő végrehajtási eljárásokban, amelyekben a jelen törvény hatálybalépésekor már megkezdődött a [polgári perrendtartásról szóló törvény] 556. cikkének (1) bekezdésében a kifogás előterjesztésére előírt tíznapos határidő, a végrehajtás alá vont személyeknek az előző bekezdésben előírt ugyanezen egy hónapos jogvesztő határidő áll rendelkezésükre, hogy a [polgári perrendtartásról szóló törvény] 557. és 695. cikkében foglalt bármely megtámadási okon alapuló kifogást emeljenek.

(4) A jelen rendelkezés közzététele teljes és érvényes közlésnek minősül az e cikk (2) és (3) bekezdésében előírt határidőkről szóló értesítés és azok számítása szempontjából, azaz semmilyen esetben nem szükséges kifejezett határozatot hozni e tekintetben.”

7 A polgári perrendtartásról szóló törvény 556. cikkének (1) bekezdése a következőképpen került megfogalmazásra:

„(1) Ha a végrehajtható okirat bírósági vagy választottbírósági marasztaló határozat, illetve közvetítéssel elfogadott megállapodás, a végrehajtás alá vont személy a végrehajtást elrendelő végzés ellen annak kézbesítésétől számított tíz napon belül írásban előterjesztett kifogással élhet az ítélet, a választottbírósági határozat vagy a megállapodás rendelkezései szerinti fizetésre vagy teljesítésre hivatkozással, amit okirattal kell bizonyítani.

Kifogást elő lehet terjeszteni a végrehajtási intézkedés elévülésére hivatkozással is, valamint a végrehajtás megelőzése céljából kötött megállapodásokra és egyezségekre való hivatkozással, feltéve, hogy ez utóbbiakat közokiratba foglalták.”

8 A polgári perrendtartásról szóló törvénynek a nem bírósági vagy választottbírósági okiratokon alapuló végrehajtás ellen emelt kifogásra vonatkozó eljárásról szóló 557. cikke értelmében:

„(1) Ha az 517. cikk (2) bekezdésének 4., 5., 6. és 7. pontjában szereplő okiratok, valamint az 517. cikk (2) bekezdésének 9. pontjában szereplő más végrehajtható okiratok alapján rendelnek el végrehajtást, a végrehajtás alá vont személy kizárólag a következő okokra történő hivatkozással élhet kifogással az előző cikk szerinti időben és módon:

[...]

7. Az okirat tisztességtelen feltételt tartalmaz.

(2) Az előző bekezdésben szereplő kifogás benyújtása esetén a bíróság hivatala pervezető intézkedésben felfüggeszti a végrehajtási eljárást.”

9 A polgári perrendtartásról szóló törvény 695. cikke (1) bekezdésének 4. pontja és (2) bekezdése ekképpen szól:

„(1) A jelen fejezet szerinti eljárásokban csak az alábbi indokok alapján fogadható el a végrehajtás alá vont személy kifogása:

[...]

4. a végrehajtást megalapozó vagy a tartozás összegének megállapítását lehetővé tévő szerződési feltétel tisztességtelen jellege.

(2) Az előző bekezdésben foglalt kifogás benyújtása esetén a bíróság hivatala felfüggeszti a végrehajtást, és a végrehajtási végzést kibocsátó bíróság előtti megjelenésre idézi a feleket. Az idézést legalább tizenöt nappal a szóban forgó meghallgatás előtt kell kézbesíteni. E meghallgatáson a bíróság meghallgatja a feleket, megvizsgálja a benyújtott dokumentumokat, és a második nap folyamán végzés formájában meghozza a vonatkozó döntést.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

10 Az 1/2013 törvény 2013. május 15-i hatálybalépése előtt a BBVA jelzálogjog érvényesítése iránti eljárást indított D. Fernández Gabarróval, P. Peñalva Lópezzel, valamint C. López Duránnal szemben. Ebben az időpontban az említett eljárás még nem zárult le. A Bíróságnak benyújtott ügyiratból következően a jelzálogjog egy gépkocsi-beállóhelyen és egy fedett gépkocsitárolón áll fenn.

11 2013. június 17-én a vitatott átmeneti rendelkezés által a jelzálogjog-érvényesítéssel szembeni rendkívüli járulékos kifogás benyújtására előírt egy hónapos határidő lejáratát követően az alapeljárás alperesei arra hivatkoztak a nemzeti bíróság előtt, hogy az e rendelkezésben megállapított jogvesztő határidő ellentétes a 93/13 irányelvvel.

12 Egyfelől ugyanis a végrehajtható okiratban szereplő feltételek tisztességtelen jellegére való hivatkozásra előírt egy hónapos jogvesztő határidő nem elégséges a bíróságok számára, amelyeknek hivatalból ellenőrizniük kell az olyan jelzálogjoggal biztosított kölcsön- vagy hitelszerződések tartalmát, amelyek érvényesítése iránt végrehajtás van folyamatban, és még kevésbé elégséges a fogyasztók számára, akiknek az e szerződésekben szereplő feltételek esetlegesen tisztességtelen jellegére hivatkozniuk kell.

13 Másfelől az alapeljárás alperesei azt állítják, hogy mivel a vitatott átmeneti rendelkezés (4) bekezdése szerint az egy hónapos jogvesztő határidő a törvénynek a hivatalos lapban való közzétételével megvalósuló értesítéssel kezdődött meg, és nem egyéniesített módon, a fogyasztók igazságszolgáltatáshoz való hozzáférése nagyon nehéz volt, még akkor is, ha biztosítottak számukra jogi segítséget.

14 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez szüksége van arra, hogy a Bíróság határozzon a jogbiztonság elvéhez szorosan kötődő jogvesztő eljárási határidők elvének összeegyeztetéséről a fogyasztó hivatalból történő védelmével, amely elévülhetetlen, és abban áll, hogy a tisztességtelen feltételt teljességében semmisnek nyilvánítják, valamint nem tekintik a szerződés részének, amint az a Bíróság közelmúltbeli ítélkezési gyakorlatában értelmezésre került 93/13 irányelvben szerepel.

15 Ilyen körülmények között a Juzgado de Primera Instancia nº4 de Martorell (martorelli 4. sz. elsőfokú bíróság) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni az 1/2013. törvény negyedik átmeneti rendelkezése által meghatározott egy hónapos határidőt, hogy az ellentétes a 93/13 irányelv 6. és 7. cikkével?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

16 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy a 93/13 irányelv 6. és 7. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes a vitatott átmeneti rendelkezéshez hasonló nemzeti átmeneti rendelkezés, amely azon fogyasztók számára, akikkel szemben az e rendelkezést tartalmazó törvény hatálybalépését megelőzően indult és még le nem zárult jelzálogjog érvényesítése iránti eljárás van folyamatban, e törvény közzétételének a napját követő naptól számított, egy hónapos jogvesztő határidőt biztosít arra, hogy a végrehajtással szemben – többek között a szerződési feltételek állítólagosan tisztességtelen jellegére alapított – kifogást emeljenek.

17 E kérdés megválaszolása érdekében mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a 93/13 irányelv által létrehozott védelmi rendszer azon az elven alapszik, hogy a fogyasztó az eladóhoz vagy szolgáltatóhoz képest hátrányos helyzetben van, mind tárgyalási lehetőségei, mind pedig tájékozottsági szintje tekintetében (Aziz-ítélet, C-415/11, EU:C:2013:164, 44. pont; Sánchez Morcillo és Abril García ítélet, C-169/14, EU:C:2014:2099, 22. pont).

18 E hátrányos helyzetre tekintettel a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a tisztességtelen feltételek nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve. Olyan kógens rendelkezésről van szó, amely arra irányul, hogy a szerződő felek jogai és kötelezettségei tekintetében a szerződés által megállapított formális egyensúlyt a szerződő felek egyenlőségét helyreállító, valódi egyensúllyal helyettesítse (Banco Español de Crédito ítélet, C-618/10, EU:C:2012:349, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

19 Ezenkívül az ilyen kiszolgáltatott helyzetben lévő fogyasztók számára biztosított védelemhez fűződő közérdek jellegére és fontosságára tekintettel az említett irányelv 7. cikkének (1) bekezdése arra kötelezi a tagállamokat, hogy rendelkezzenek megfelelő és hatékony eszközökről annak érdekében, hogy megszüntessék az eladók vagy szolgáltatók fogyasztókkal kötött szerződéseiben a tisztességtelen feltételek alkalmazását (Banco Español de Crédito ítélet, C-618/10, EU:C:2012:349, 68. pont; Kásler és Káslerné Rábai ítélet, C-26/13, EU:C:2014:282, 78. pont; valamint Unicaja Banco és Caixabank ítélet, C-482/13, C-484/13, C-485/13 és C-487/13, EU:C:2015:21, 30. pont).

20 A Bíróság továbbá hangsúlyozta, hogy az olyan nemzeti végrehajtási eljárások, mint a jelzálogjog érvényesítése iránti eljárás a fogyasztók hatékony védelmére irányuló állandó ítélkezési gyakorlatából eredő követelmények alá vannak rendelve (Sánchez Morcillo és Abril García ítélet, C-169/14, EU:C:2014:2099, 25. pont).

21 Az ezen ítélkezési gyakorlatnak való megfelelés érdekében – konkrétabban az Azaz-ítélet (C-415/11, EU:C:2013:164) meghozatala folytán – az 1/2003. törvény módosította többek között a polgári perrendtartásról szóló törvénynek a jelzálogjoggal terhelt vagyontárgyakra vezetett végrehajtási eljárásról szóló cikkeit. Ekképpen az 1/2003. törvény hatálybalépését követően indított eljárások során a végrehajtás alá vont személynek valamely szerződési feltétel tisztességtelen jellegére alapított és a végrehajtást elrendelő aktus kézbesítésétől számított tíznapos rendes határidőn belül emelt kifogása ezentúl lehetővé teszi a jelzálogjog érvényesítése iránti eljárásnak a járulékos kifogás elbírálásáig történő felfüggesztését.

22 E jogalkotási reform keretében a vitatott átmeneti rendelkezés azon, az 1/2013 törvény hatálybalépésének időpontjában folyamatban lévő végrehajtási eljárások figyelembevételét célozza, amelyekben a kifogás emelésére nyitva álló tíznapos határidő már megkezdődött vagy lejárt. Amint azt a főtanácsnok az indítványának 34. pontjában megjegyezte, a spanyol jogalkotó – annak ellenére, hogy a Bíróság ítéletei *ex tunc*, következésképpen az értelmezett rendelkezés hatálybalépésétől kezdődő hatállyal bírnak – szükségesnek ítélte egy átmeneti mechanizmus bevezetését a határidőkre vonatkozóan annak érdekében, hogy lehetővé tegye a folyamatban lévő végrehajtási eljárással érintett fogyasztóknak is, hogy az eljárásban járulékos rendkívüli kifogást emeljenek, többek között tisztességtelen feltételek fennállására hivatkozva.

23 Meg kell vizsgálni, hogy a Bíróságnak többek között az Aziz-ítélete (C-415/11, EU:C:2013:164) óta kifejlesztett ítélkezési gyakorlatában értelmezett 93/13 irányelv ellentétes-e, és adott esetben milyen mértékben, a spanyol jogalkotó által elfogadott és az 1/2013 törvénybe illesztett, határidőkre vonatkozó átmeneti mechanizmussal.

24 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a végrehajtásra vonatkozó nemzeti mechanizmusok harmonizációjának hiányában a jelzálogjog érvényesítése iránti végrehajtási eljárás keretében való kifogás emelésére megengedett határidő meghatározásának részletes szabályai a tagállamok eljárási autonómiájának elve alapján kétségkívül ez utóbbiak belső jogrendjébe tartoznak. Mindazonáltal a Bíróság hangsúlyozta, hogy az említett részletes szabályoknak azon kettős feltételnek kell megfelelniük, hogy azok nem lehetnek kedvezőtlenebbek a hasonló jellegű, belső jog által szabályozott esetekhez képest (az egyenértékűség elve), és nem tehetik gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé az uniós jog által a fogyasztókra ruházott jogok gyakorlását (a tényleges érvényesülés elve) (Aziz-ítélet, C-415/11, EU:C:2013:164, 50. pont; Barclays Bank ítélet, C-280/13, EU:C:2014:279, 37. pont).

25 Egyfelől, az egyenértékűség elvét illetően meg kell állapítani, hogy nem áll a Bíróság rendelkezésére olyan adat, amely alapján kétségbe vonható a vitatott átmeneti rendelkezés ezen elvvel való összhangja.

26 Másfelől, a tényleges érvényesülés elvét illetően a Bíróság korábban úgy ítélte meg, hogy minden esetben, amikor felmerül a kérdés, hogy valamely nemzeti eljárási rendelkezés lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé teszi-e az uniós jog alkalmazását, azt kell megvizsgálni, hogy milyen e rendelkezésnek az egész eljárásban betöltött helye, hogy hogyan zajlik az eljárás, és melyek a sajátosságai a különböző nemzeti fórumok előtt. Ebből a szempontból azokat az alapelveket kell figyelembe venni, amelyek a nemzeti bírósági rendszer alapjául szolgálnak, mint például a védelemhez való jog, a jogbiztonság elve és az eljárás szabályos lefolytatásának elve (Sánchez Morcillo és Abril García ítélet, C-169/14, EU:C:2014:2099, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

27 A fent hivatkozott ítélkezési gyakorlat által említett e szempontokat figyelembe kell venni az alapeljárásban szóban forgó határidő jellemzőinek elemzése során. Amint azt a főtanácsnok az indítványának 45. pontjában megjegyezte, ezen elemzésnek két aspektust kell érintenie, így a jogvesztő határidőnek a jogalkotó által meghatározott hosszát, illetve a határidő kezdete vonatkozásában megállapított szabályt.

28 Először is, a határidő hosszát illetően meg kell jegyezni, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a jogbiztonság érdekében az ésszerű, jogvesztő jellegű jogorvoslati határidők meghatározása összeegyeztethető az uniós joggal. Ugyanis az ilyen határidők nem olyan jellegűek, hogy gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé tennék az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlását (Asturcom Telecomunicaciones ítélet, C-40/08, EU:C:2009:615, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

29 A Bíróság azt is megállapította, hogy az előírt határidőnek gyakorlati szempontból elegendőnek kell lennie ahhoz, hogy az érintettek a hatékony jogorvoslatot előkészíthessék és benyújthassák (lásd ebben az értelemben: Samba Diouf ítélet, C-69/10, EU:C:2011:524, 66. pont).

30 A jelen esetben meg kell állapítani, hogy az egy hónapos határidőt kivételes jelleggel határozza meg az annak biztosítására irányuló átmeneti rendelkezés, hogy az olyan folyamatban lévő végrehajtási eljárásban, amelyben a kifogás emelésére nyitva álló tíznapos rendes határidő már megkezdődött vagy lejárt, a végrehajtás alá vont fogyasztóknak lehetőségük legyen ugyanezen eljárás keretén belül olyan kifogás alapjául szolgáló új megtámadási okra hivatkozni, amely a szóban forgó bírósági kereset benyújtásakor nem volt biztosítva.

31 Ebből következően meg kell állapítani, hogy a vitatott átmeneti rendelkezésnek az egész jelzálogjog érvényesítése iránti eljárásban betöltött helyére tekintettel, a rendkívüli járulékos kifogás benyújtására előírt egy hónapos jogvesztő határidő főszabály szerint nem tűnik gyakorlati szempontból elégtelennek a hatékony jogorvoslat előkészítéséhez, illetve benyújtásához, valamint ésszerűnek és arányosnak bizonyul a szóban forgó jogokra és érdekekre figyelemmel.

32 Ebből következően a vitatott átmeneti rendelkezést nem lehet úgy tekinteni, mint amely sérti a tényleges érvényesülés elvét azon határidő hosszának tekintetében, amelyet a fogyasztó számára az 1/2013 törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő jelzálogjog érvényesítése iránti eljárás keretében biztosítanak.

33 Másodszor, ami az alapeljárásban szóban forgó határidő jellemzői második – az említett határidő kezdetének a jogalkotó által választott szabályára vonatkozó – aspektusának elemzését illeti, a következő megfontolások szükségesek.

34 Először is nem vitatott, hogy az 1/2013 törvény, amelyben a vitatott átmeneti rendelkezés szerepel, általános hatályú jogalkotási keretet határoz meg. E törvény a *Boletín Oficial del Estadóban* (BOE) való közzétételének a napján lépett hatályba.

35 Az 1/2013 törvény célja az állampolgárok fokozott védelme számos jelzálogkölcsönnel kapcsolatos helyzetben, és így kifejezetten magában foglalja azon fogyasztók védelmét, akik e törvény hatálybalépésének időpontjában a vagyontárgyukra vezetett, folyamatban lévő végrehajtási eljárás keretében az adós helyzetében vannak.

36 Márpedig e fogyasztókat az ellenük irányuló végrehajtási eljárás kezdetének időpontjában személyre szóló, egyéni értesítés útján tájékoztatták azon jogukról, hogy a végrehajtás ellen ezen értesítéstől számított tíznapos határidőn belül kifogást emelhetnek.

37 Azonban az 1/2013 törvény hatálybalépésének időpontja előtti, szóban forgó értesítés nem tartalmazott tájékoztatást az említett fogyasztók azon jogáról, hogy a végrehajtható okirat alapjául szolgáló szerződési feltétel tisztességtelen jellegére hivatkozva kifogást emeljenek a végrehajtással szemben, tekintettel arra, hogy ezt a lehetőséget a polgári perrendtartásról szóló törvény 557. cikke (1) bekezdésének 7. pontjába csupán az 1/2013 törvény vezette be.

38 Ilyen körülmények között – tekintettel többek között a védelemhez való jog biztosítása, a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvére – a fogyasztók ésszerűen nem számíthattak arra, hogy újabb lehetőséget biztosítanak számukra a járulékos kifogás előterjesztésére, hacsak nem tájékoztatták őket erről ugyanolyan eljárás útján, mint ahogyan az eredeti tájékoztatást megkapták.

39 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a vitatott átmenti rendelkezés – mivel úgy rendelkezik, hogy a jogvesztő határidő a jelen esetben anélkül kezdődik meg, hogy az érintett fogyasztókat személyesen tájékoztatnák arról, hogy az említett törvény hatálybalépése előtt már megindult végrehajtási eljárás keretében kifogás alapjául szolgáló új megtámadási okra hivatkozhatnak – nem olyan jellegű, amely biztosítja e határidő teljeskörű érvényesülését, és tehát a szóban forgó jogszabályi módosítás által elismert új jog tényleges gyakorlását.

40 Tekintettel ugyanis az eljárás lefolyására, sajátos jellegére és összetettségére, valamint az alkalmazandó jogszabályra, jelentős veszélye áll fenn annak, hogy az említett határidő anélkül jár le, hogy az érintett fogyasztók ténylegesen és hatékonyan élhetnének jogaikkal bírósági úton, többek között azon oknál fogva, hogy valójában nem ismerik vagy ismerik fel e jogok pontos terjedelmét (lásd ebben az értelemben: Aziz-ítélet, C-415/11, EU:C:2013:164, 58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

41 Ennélfogva arra kell következtetni, hogy a vitatott átmeneti rendelkezés sérti a tényleges érvényesülés elvét.

42 E megfontolások összességre tekintettel a feltett kérdésre azt kell válaszolni, hogy a 93/13 irányelv 6. és 7. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti átmeneti rendelkezés, mint amelyről az alapeljárásban szó van, amely azon fogyasztók számára, akikkel szemben az e rendelkezést tartalmazó törvény hatálybalépésének időpontját megelőzően indult és még le nem zárult jelzálogjog érvényesítése iránti eljárás van folyamatban, e törvény közzétételének a napját követő naptól számított, egy hónapos jogvesztő határidőt biztosít arra, hogy a végrehajtással szemben a szerződési feltételek állítólagosan tisztességtelen jellegére alapított kifogást emeljenek.

A költségekről

43 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. és 7. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti átmeneti rendelkezés, mint amelyről az alapeljárásban szó van, amely azon fogyasztók számára, akikkel szemben az e rendelkezést tartalmazó törvény hatálybalépésének időpontját megelőzően indult és még le nem zárult jelzálogjog érvényesítése iránti eljárás van folyamatban, e törvény közzétételének a napját követő naptól számított, egy hónapos jogvesztő határidőt biztosít arra, hogy a végrehajtással szemben a szerződési feltételek állítólagosan tisztességtelen jellegére alapított kifogást emeljenek.

Aláírások